

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ÖMER SABANCI’NIN
“ŞİRKETLERDE BÜYÜMENİN FİNANSMANI”
SEMİNERİ AÇILIŞ KONUŞMASI

15 Mayıs 2006
Ceylan Intercontinental

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları,

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Şirketlerde Büyümenin Finansmanı” isimli seminerimize hoş geldiniz.

Üretimin ve yatırımın uygun araçlarla finansman imkânları, yıllardır Türkiye’nin makroekonomik sorunlarının gölgesinde kaldıktan sonra, bugün artık çeşitli boyutlarıyla ele alınmaya başlanmış durumda. TÜSİAD olarak son dönemde bu alanda çeşitli yayınlarımız ve toplantılarımız oldu. Bugün, yine büyümenin ve dolayısıyla şirketlerimizin uzun dönemli finansman yöntemleri konusunu etraflıca tartışmak üzere biraraya gelmiş bulunuyoruz.

Ekonomimizin yeni bir büyüme sürecine girmesi ve Avrupa Birliği müzakerelerinin başlaması ile birlikte Türkiye’de mikroekonomik yapıda da önemli gelişmeler yaşamaktayız. Ancak, ekonomideki büyüme ile birlikte, sanayi kesiminin kapasite kullanımında sınır seviyelere yaklaşılması ve artan küresel rekabet gibi etkenler özel sektörün finansman ihtiyaçlarının da değişmesine ve yeni finansman modelleri arayışlarına yol açmıştır. Bu durum, geçmişte şirketlerimizin kullandığı finansman yöntemlerinde değişiklikleri kaçınılmaz kılmaktadır.

Bugün, Avrupa Birliği üyelik perspektifi ile birlikte Türkiye’de ekonomik yapıda önemli gelişmeler yaşamaktayız. Önümüzdeki dönemde bu sürecin daha da yoğunlaşacağını biliyoruz. AB ekonomisi ile entegrasyon süreci, global şartlarda keskinleşen rekabet koşulları, üretim süreçlerinin teknoloji odaklı olarak değişimi, gelişmiş piyasalarda standart ürünlerde görülen piyasa doygunluğu, tüketici talebinin giderek farklılaşması, esnek üretim modellerinin getirdiği değişimler, artan yabancı ve yerli yatırımlar sonucunda artan verimlilik gibi etkenler bu değişimin temel unsurlarını oluşturuyor. Bu durum, özel sektörün finansman ihtiyaçlarının da değişmesine ve yeni finansman modeli arayışlarının gündeme gelmesine yol açıyor. Bugüne kadar, başta imalat sanayii olmak üzere, büyümenin dinamiği olan çeşitli sektörlerde finansman ihtiyacının ağırlıklı olarak ticari kredilerle karşılanmış olması, bu şirketlerin gelişme, yeni ürün geliştirme, yeni piyasalara erişme imkânlarının önemli ölçüde kısıtlanmasına neden olmuştu. Türkiye geçmişin bu tür kısıtlarından kurtularak, gelecek için bir büyüme vizyonu oluştururken, büyüme sürecinin gerektirdiği finansman ihtiyacını ve bu finansmanın hangi yollarla nasıl elde edileceği sorununu da konuşmak zorunda.

Nitekim, yapılan çalışmalar Türkiye ekonomisinde, 2002-2005 dönemindeki yapısal dönüşüm sürecinin ardından uzun dönem büyüme oranının %6 civarına yükseldiğini ortaya koymaktadır. AB’ye tam üyeliğin gerçekleşeceğine inanılan 2013-2014 yılına kadar her yıl yaklaşık %6’lık bir büyüme için yatırımların da hızlı artışını sürdürmesi gerektiği göz önüne alınırsa, bu yatırımların finansmanının, şirketlerde ve sermaye piyasalarında da bazı değişikliklere yol açması kaçınılmaz olacaktır.

Bu yüksek büyüme sürecinin bazı sonuçları şimdiden rakamlara da yansımaya başlamış durumda. Hepinizin bildiği gibi, yüksek büyümenin sonucu ortaya çıkan cari işlemler açığı ve bu açığın finansmanı, bir süredir kamuoyunda tartışmalara neden olmakta. Yüksek yurtiçi taleple birlikte, özel sektör üretimi ve yatırımları da hızlanmakta. Sonuçta, ülkemizdeki üretim yapısının yüksek oranda ara malına gereksinim duyması ve ekonomik temellerdeki güçlenmeye paralel olarak paramızın değer kazanması gibi nedenlerle, cari açığın, gerek mutlak değer olarak, gerekse milli gelire oran olarak yükseldiğini görüyoruz. AB üyeliği yolunda hızlı büyümeye devam etmesi gereken Türkiye ekonomisinde, önümüzdeki yıllarda da cari açığın milli gelire oranı yüksek seyredebilecektir.

Milli gelire oranı 2005 yılı itibarıyla %6.4 civarına ulaşmış olan cari işlemler açığının, geçmiş tecrübeler ışığında, bir risk faktörü olarak değerlendirilmesi doğaldır. Ekonomimizin yapısında meydana gelmiş olan ve daha da devam etmesi gereken değişim göz önüne alındığında ise, cari işlemler açığının büyüklüğü kadar, finansman kaynaklarının nereden ve nasıl elde edildiği ve bu kaynakların nasıl kullanıldığı, giderek daha da önem kazanmaktadır.

Burada üzerinde durulması gereken bir nokta, cari işlemler açığının finansman yollarının şirketler kesimi açısından taşıdığı önemdir. Hiç şüphesiz üretimin ve piyasaların karakteri, uygun

finansman biçimini de etkilemektedir. Ödemeler dengesi istatistiklerine baktığımızda, 25 milyar dolara ulaşmış olan cari işlemler açığının, neredeyse 18 milyar dolarının, şirketler kesiminin yurtdışından sağladığı uzun vadeli borçlanma ile karşılanabildiğini görmekteyiz. Diğer yandan, 2005 yılında 10 milyar dolara yaklaşan Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımlarının gelecek dönemlerde de bu eğilimini sürdürerek önemli bir dış kaynak haline gelmesi beklenmektedir. Finansman yapısındaki bu değişim, bir yandan şirketlerin uluslararası piyasalardan uzun vadeli uygun borçlanma imkanlarına erişmeleri için dikkat etmeleri gereken konuların yanı sıra, bu finansman yöntemlerinin getirdiği risklerin doğru yönetimi konularını da gündemimize getirmektedir.

Sonuç itibarıyla, şirketlerin yeterli ve uygun finansmana erişimi sadece kamu otoritelerinin yapacakları düzenlemelerle sağlanabilecek bir süreç değildir. Bu süreçte şirketler kesimine de düşen önemli yükümlülükler bulunmaktadır. Kriz döneminin hemen ardından yeniden yapılanmaya başlayan şirketlerimizde bu süreç, gelecek dönemde de hızlanarak devam edecektir.

Önümüzdeki yıllarda AB uyum sürecinin gerektireceği mevzuat değişiklikleri, Basel II kriterlerinin uygulanmaya başlanması ve değiştirilecek olan Türk Ticaret Kanunu'nun getireceği, başta pay sahiplerinin hakları, güvenilirlik, şeffaflık ve denetim olmak üzere çeşitli alanlardaki düzenlemeler, Türkiye'de "şirket yönetimi" kültüründe ve buna bağlı olarak finansman yöntemlerinde köklü değişikliklere neden olacaktır.

Şirketlerin uyum göstermek zorunda kalacağı bu düzenlemelerin yanı sıra, küresel piyasalarda rekabetçi konumda olmak isteyen şirketlerde, içten kaynaklanan kapsamlı dönüşüm talepleri de gündeme gelecektir. İşte, bütün bu değişiklik doğrultularını hesaba kattığımızda, Türkiye'nin gelecek dönem ekonomik büyümesinde itici gücü üstlenecek olan şirketler kesimimizin bu değişikliğe hazır hale gelmesi gerekmektedir.

Değerli konuklar,

Şirketlerimizin, kapımızdaki bu dönüşüme ayak uydurabilmek için, bütçe, planlama, yönetim, iletişim sistemleri, risk yönetimi, kurumsal yönetim gibi kavramları benimsemeleri ve kendi bünyelerine uyarlamaları gerekmektedir. Bu kavramları iyi uygulayan şirketler, operasyonel performans artışının yanı sıra finansal kaynakları daha kolay ve daha ucuza kullanma olanağına da sahip olacaklardır. Bu uygulamalar, şirketleri, artan karlılık, sağlıklı büyüme, yüksek piyasa değeri, yüksek kredi notu, güvenilirlik, çalışan memnuniyeti gibi tüm paydaşlar ve kamuoyu tarafından ödüllendirilecek olan sonuçlara götürecektir.

Konuşmamı sonlandırmadan önce finansmanın, şirketler açısından çok önemli unsurlardan biri olduğunu bir kez daha vurgulamak istiyorum. Bu nedenle, ilk adım olarak, şirketlerin, finansman arayışına girmeden önce ihtiyaçlarını ve bu ihtiyaçlarının gerektirdiği yöntemleri doğru belirlemelerinin ve bu süreçte de finansal durumlar ve hedefler gibi iç faktörler kadar makroekonomik koşullar ve mali piyasaların durumlarının da derinlemesine analiz edilmesinin hayati öneme sahip olduğunun unutulmaması gerektiği inancındayım.

Uluslararası finansal piyasalarda değişen dinamikler, Türkiye ekonomisindeki canlı büyüme süreci ve bu süreçlerin daha şimdiden yol açmış olduğu farklı finansman yöntemleri, şirketlerin kendilerini değişim ortamında doğru konumlayabilmesini, stratejik önemde bir konu haline getiriyor. Bugün bu konuyu değerli konuşmacılarımız vasıtasıyla ele almayı amaçlıyoruz. Seminerimizin, tüm şirketlerimize yol gösterici olacağını umuyor, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.